

ҮНДЭСНИЙ АУДИТЫН ГАЗАР



САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: СНАГ-2025/020/НА-СТА-ТЕЗ

<p>Цахим хуудас: www.audit.mn Улаанбаатар хот 2025 он</p>	<p>Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын орлогч: Я.Самбууням Утас:261585 Цахим хаяг: sambuunyamyia@audit.gov.mn Санхүү, нийцлийн аудитын газрын захирал, тэргүүлэх аудитор: Ц.Наранчимэг Утас:261663 Цахим хаяг: naranchimegts@audit.gov.mn Аудитын менежер: С.Нацагдорж Утас:260512 Цахим хаяг: natsagdorjs@audit.gov.mn Ахлах аудитор: Ц.Батсүх Утас: 261885 Цахим хаяг: batsukhts@audit.gov.mn Аудитор: Б.Батхишиг Утас: 261885 Цахим хаяг: batkhishigb@audit.gov.mn</p>
---	--

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.



**МОНГОЛ УЛСЫН
ЕРӨНХИЙ АУДИТОР**

Засгийн газрын IV байр, Бага тойруу 3,
Чингэлтэй дүүрэг, Улаанбаатар хот, 15160
Утас: 26 04 37, Факс: (976-51) 26 42 30,
Цахим шуудан: info@audit.gov.mn,
Цахим хуудас: www.audit.mn

2025.04.25 № 1602
танай _____-ны № _____-т

Хязгаарлалттай дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.5-д заасны дагуу Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Бидний дүгнэлтээр Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл хэсэгт тайлбарласан зүйлсийн үр нөлөөг эс тооцвол 2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх нэгтгэсэн санхүүгийн байдал, тайлант жилийн эцсээрх санхүүгийн үр дүн, мөнгөн гүйлгээ, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу бүхий л материаллаг байдлын үүднээс үнэн зөв толилуулсан байна.

Хязгаарлалттай санал дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын баталсан журам, зааврын дагуу хараат бусаар гүйцэтгэж, аудиторовын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд хийсэн аудитаар илэрсэн нийт 36,390.7 сая төгрөгийн зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан нь дангаараа буюу эсвэл нийт дүнгээрээ санхүүгийн тайланд материаллаг боловч өргөн тархаагүй байна. Тухайлбал:

- Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт хангалтгүйгээс тайлант онд санхүүгийн тайлангийн аудитын 36,390.7 сая төгрөгийн зөрчил илэрсэн;
- Барьцаа хөрөнгийн дансанд 2021-2023 онуудад үүссэн гэрээний маргаантай, барилга угсралтын бүрэн дуусаагүй ажил болон 2025 онд санхүүжих төсөв батлагдаагүй нийт 5,960.2 сая төгрөгийн 10 төсөл, арга хэмжээний үлдэгдэл байршиж байна;
- Спортын холбоодод эхний хагас жилийн байдлаар 15,409.3 сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэгийг улсын төсвөөс олгосон боловч гэрээний биелэлтийг холбоо бүрээр дүгнэж баталгаажуулаагүй, санхүү, хөрөнгө оруулалтын хэлтэс

болон дотоод аудитын хэлтсээс гүйцэтгэлийг дүгнэж, баталгаажуулаагүй байхад санхүүжилтийг бүрэн олгосон;

- Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж харьяа 42 байгууллага 618.7 сая төгрөгийг зарцуулсан;

Эдгээр зөрчлүүд нь Төсвийн тухай хуулийн хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3, 14 дүгээр зүйлийн 14.2.3, 14.2.10, 14.3, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3, 4.1.6, 4.2.1, 12 дугаар зүйлийн 12.1.4, 15 дугаар зүйлийн 15.1.4, 15.1.5 дахь заалтуудтай нийцээгүй, санхүүгийн тайлангийн “Иж бүрэн байх”, “Толилуулга ба тодруулга”, “Эрх ба үүрэг”, “Нийцсэн бөгөөд зохистой байх” батламж мэдэгдлүүдийг хангахгүй байна.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Засгийн газрын 2024 оны 18 дугаар тогтоолоор Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яамны үйл ажиллагааны стратеги, зохион байгуулалтын бүтцийн өөрчлөлтийн хөтөлбөрийг баталж, нэгтгэсэн тайланд хамаарах төсвийн байгууллага 34, ажиллагсад 1271, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын хөтөлбөртэй холбоотой төсөв 258,328.2 сая төгрөгөөр тус тус нэмэгдсэн байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитын гол асуудал гэдэг нь тайлант үеийн санхүүгийн тайлангийн аудитад хамгийн чухал нөлөөтэй хэмээн мэргэжлийн шүүн тунгаалтаар бидний авч үзсэн асуудал байна. Гол асуудлыг санхүүгийн тайлангийн аудитын хүрээнд бүхэлд нь харгалзаж, аудитын санал дүгнэлтээ илэрхийлэхэд авч үзсэн бөгөөд энэхүү гол асуудлын талаар бид тусад нь дүгнэлт гаргахгүй.

Засгийн газрын бүтцийн тухай хууль шинээр батлагдсантай холбогдуулан Биеийн тамир, спортын салбарын хөрөнгө шилжиж ирснээр тайлант оны санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлангаарх нийт хөрөнгийн дүн өмнөх оноос 585,361.4 сая төгрөгөөр буюу 59.9 хувиар өссөн байна.

Бусад асуудал

Улсын Их Хурлын 2023 оны 39 дүгээр тогтоолоор батлагдсан Улсын хөгжлийн 2024 оны төлөвлөгөөнд Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын эрхлэх асуудлаар тусгасан 4 зорилгын 13 арга хэмжээг 75 хувийн биелэлттэй гэж тайлагнасан байна. Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд өгсөн бидний дүгнэлт бусад асуудлын хэсгийг хамраагүй болно.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн ерөнхийлөн захирагч санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандартын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.



Д.ЗАГДЖАВ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон.

/мянган төгрөгөөр/

Код	Тайлангийн үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	338,193,490.9	639,228,368.9
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	46,755,197.1	27,002,862.3
33	АВЛАГА	3,342,488.3	8,771,555.9
34	УРЬДЧИЛГАА	5,906,437.5	8,541,559.1
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	30,502,129.2	42,557,938.0
36	НӨӨЦИЙН БАРАА	520,098.1	369,507.7
360	БУСАД ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГӨ	251,167,140.6	551,984,946.0
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	637,781,275.4	922,107,774.2
37	УРТ ХУГАЦААТ ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТ	-	1,000,000.0
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	637,781,275.4	921,107,774.2
392	Биет хөрөнгө	613,000,267.1	878,535,061.6
393	Биет бус хөрөнгө	24,781,008.3	42,572,712.6
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	975,974,766.4	1,561,336,143.1
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	2,197,258.3	4,498,344.5
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	2,197,258.3	4,498,344.5
412	Богино хугацаат зээлийн өглөг	-	40,417.0
41300	Өглөг	2,189,983.3	4,457,927.5
41400	Урьдчилж орсон орлого	7,250.0	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	973,777,508.0	1,556,837,798.6
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	973,777,508.0	1,556,837,798.6
51101	Өмч:- төрийн	153,819,646.6	205,222,575.6
51103	-хувьцаат	145,352.1	35,324,295.1
51106	Эздийн өмчийн бусад хэсэг	-	1,012,442.6
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	469,535,027.8	702,273,463.4
51220	Тайлант үеийн үр дүн	158,948,320.0	375,124,348.5
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	191,329,161.6	237,880,673.3
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	975,974,766.4	1,561,336,143.1

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	406,986,950.8	853,175,277.1
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	102,203,745.0	301,303,147.0
120	Нийтлэг татварын бус орлого	102,082,508.8	299,582,194.8
122	Тусламжийн орлого	121,236.2	1,720,952.2
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	304,783,205.9	551,872,130.1
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	232,505,333.0	415,398,314.2
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	228,687,749.0	414,760,634.5
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	209,109,584.1	367,659,193.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	100,755,562.4	176,696,502.2
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	12,686,825.3	22,001,956.0
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,248,661.6	2,637,090.1
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,415,891.4	7,695,515.7
2105	Нормативт зардал	31,313.5	628,984.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,808,551.0	2,771,298.3
2107	Томилолт, зочны зардал	1,733,536.1	2,247,707.4
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	31,021,704.3	89,618,894.1
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	30,407,538.4	63,361,245.2
212	ТАТААС	-	802,099.1
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,578,164.9	46,299,342.0
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	3,817,584.0	637,679.7
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	174,481,617.9	437,776,963.0
145	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ОРЛОГЫН ДҮН	5,048.7	24,727.8
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	15,538,346.6	62,677,342.2
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(15,533,297.9)	(62,652,614.5)
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	158,948,320.0	375,124,348.5

2.3 Аудит хийсэн нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон.

/мянган төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн	Нийт цэвэр хөрөнгө/өмч
2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	813,856,404.6	813,856,404.6
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	1,589,435.3	1,589,435.3
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	815,445,839.9	815,445,839.9
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	(968,700.2)	(968,700.2)
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	371,124.1	371,124.1
Өмчид гарсан өөрчлөлт	4,625.5	4,625.5
Зарласан ногдол ашиг	(23,701.3)	(23,701.3)
Тайлант үеийн үр дүн	158,948,320.0	158,948,320.0
2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	973,777,508.0	973,777,508.0
Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	208,076,792.3	208,076,792.3
Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,181,854,300.3	1,181,854,300.3
Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт	(344,728.8)	(344,728.8)
Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	239,688.8	239,688.8
Өмчид гарсан өөрчлөлт	(23,194.4)	(23,194.4)
Зарласан ногдол ашиг	(12,615.8)	(12,615.8)
Тайлант үеийн үр дүн	375,124,348.5	375,124,348.5
2024 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,556,837,798.6	1,556,837,798.6

2.4 Аудит хийсэн нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон

/мянган төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	338,707,110.6	586,989,979.3
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	33,018,670.5	41,630,680.8
120	Нийтлэг татварын бус орлого	33,018,670.5	41,615,680.8
122	Тусламжийн орлого	-	15,000.0
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	305,688,440.1	545,359,298.5
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	213,951,470.8	388,973,018.8
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	213,951,470.8	388,973,018.8
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	191,726,907.6	335,849,923.4
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	100,981,735.5	177,705,197.4
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	12,692,283.0	22,077,449.8
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	25,364,413.7	3,144,202.3
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	3,240,465.8	5,231,077.2
2105	Нормативт зардал	130,584.0	1,767,060.4
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,348,813.7	4,693,531.9
2107	Томилолт, зочны зардал	1,732,242.0	2,296,884.1
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	35,804,386.9	82,367,098.7
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,431,983.1	36,567,421.7
212	ТАТААС	-	790,849.1
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	22,224,563.2	52,332,246.3
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	-	2,113,905.6
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	17,391,431.2	17,206,222.8
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	4,832,007.3	31,804,339.2
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	1,124.7	1,084,298.6
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	123,480.0
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	124,755,639.8	198,016,960.5
4	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (4)	4,550.6	129,225.7
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	104,803,412.9	216,791,955.1
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	104,803,412.9	216,791,955.1
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	104,803,412.9	216,791,955.1
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(104,798,862.3)	(216,662,729.4)
14	Бусад эх үүсвэр	-	5,000.0
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	-	1,000,000.0
25	Санхүүгийн үйл ажиллагааны зардал	26,156.4	111,565.9
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	(26,156.4)	(1,106,565.9)
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	19,930,621.1	(19,752,334.8)
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	26,824,576.0	46,755,197.1
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	46,755,197.1	27,002,862.3

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон.

/төгрөгөөр/

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	Хувь
II	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	575,318,021,200.00	491,390,124,436.65	83,927,896,763.35	85.4
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	330,626,664,300.00	311,014,843,887.02	19,611,820,412.98	94.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	309,705,434,400.00	295,227,637,095.03	14,477,797,304.97	95.3
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	182,711,086,800.00	171,827,709,400.36	10,883,377,399.64	94.0
210101	Үндсэн цалин	111,143,364,100.00	107,313,384,210.27	3,829,979,889.73	96.6
210102	Нэмэгдэл	47,377,924,400.00	40,485,386,254.27	6,892,538,145.73	85.5
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	10,236,426,600.00	10,609,777,223.06	(373,350,623.06)	103.6
210104	Урамшуулал	13,747,752,300.00	13,049,081,875.93	698,670,424.07	94.9
210105	Гэрээт ажлын хөлс	205,619,400.00	370,079,836.83	(164,460,436.83)	180.0
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	22,827,679,500.00	21,408,194,206.44	1,419,485,293.56	93.8
210201	Тэтгэврийн даатгал	15,526,119,200.00	14,637,750,966.24	888,368,233.76	94.3
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,825,390,000.00	1,714,802,358.00	110,587,642.00	93.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	913,829,600.00	900,719,843.26	13,109,756.74	98.6
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	911,560,300.00	824,988,991.78	86,571,308.22	90.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,650,780,400.00	3,329,932,047.16	320,848,352.84	91.2
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	2,577,012,500.00	2,369,880,246.18	207,132,253.82	92.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	744,686,900.00	710,402,413.02	34,284,486.98	95.4
210302	Түлш, халаалт	737,035,900.00	588,487,739.75	148,548,160.25	79.8
210303	Цэвэр, бохир ус	179,384,800.00	155,782,681.43	23,602,118.57	86.8
210304	Байрны түрээс	915,904,900.00	915,207,411.98	697,488.02	99.9
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,219,857,800.00	3,638,029,015.09	(2,418,171,215.09)	298.2
210401	Бичиг хэрэг	203,477,700.00	622,873,958.86	(419,396,258.86)	306.1
210402	Тээвэр, шатахуун	269,943,000.00	849,353,743.13	(579,410,743.13)	314.6
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	245,287,200.00	624,309,956.01	(379,022,756.01)	254.5
210404	Ном, хэвлэл	39,217,900.00	481,817,911.75	(442,600,011.75)	1,228.6
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	48,892,500.00	167,819,766.40	(118,927,266.40)	343.2
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	413,039,500.00	891,853,678.94	(478,814,178.94)	215.9
2105	Нормативт зардал	1,793,652,300.00	1,660,825,839.68	132,826,460.32	92.6
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	418,558,600.00	418,558,522.00	78.00	100.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,375,093,700.00	1,242,267,317.68	132,826,382.32	90.3
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	4,622,074,800.00	10,035,609,236.20	(5,413,534,436.20)	217.1
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,554,670,600.00	7,564,805,362.28	(5,010,134,762.28)	296.1
210602	Тавилга	709,104,100.00	936,105,100.00	(227,001,000.00)	132.0
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	173,056,900.00	165,028,854.00	8,028,046.00	95.4
210604	Урсгал засвар	1,185,243,200.00	1,369,669,919.92	(184,426,719.92)	115.6
2107	Томилолт, зочны зардал	396,742,200.00	884,159,922.28	(487,417,722.28)	222.9

210701	Гадаад албан томилолт	24,300,000.00	24,300,000.00	-	100.0
210702	Дотоод албан томилолт	372,442,200.00	859,859,922.28	(487,417,722.28)	230.9
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	65,320,956,200.00	65,960,258,230.94	(639,302,030.94)	101.0
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	65,029,170,400.00	65,046,153,754.36	(16,983,354.36)	100.0
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	91,139,000.00	102,244,501.00	(11,105,501.00)	112.2
210803	Даатгалын үйлчилгээ	25,085,800.00	24,708,077.72	377,722.28	98.5
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	6,900,000.00	6,338,004.80	561,995.20	91.9
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	2,393,200.00	1,516,282.00	876,918.00	63.4
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	80,656,000.00	682,016,849.46	(601,360,849.46)	845.6
210807	Газрын төлбөр	77,386,300.00	89,926,261.60	(12,539,961.60)	116.2
210809	Улсын мэдээллийн маягт хэвлэх, бэлтгэх	8,225,500.00	7,354,500.00	871,000.00	89.4
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	28,236,372,300.00	17,442,970,997.86	10,793,401,302.14	61.8
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,928,651,400.00	15,991,926,531.35	11,936,724,868.65	57.3
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	307,720,900.00	1,451,044,466.51	(1,143,323,566.51)	471.5
212	ТАТААС	1,263,343,000.00	790,849,111.50	472,493,888.50	62.6
2122	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,263,343,000.00	790,849,111.50	472,493,888.50	62.6
212201	Хувийн хэвшлийн байгууллагад олгох татаас	1,263,343,000.00	790,849,111.50	472,493,888.50	62.6
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19,657,886,900.00	14,996,357,680.49	4,661,529,219.51	76.3
2131	Засгийн газрын урсгал шилжүүлэг	6,913,905,600.00	2,113,905,638.00	4,799,999,962.00	30.6
213101	Засгийн газрын дотоод шилжүүлэг	6,800,000,000.00	2,000,000,000.00	4,800,000,000.00	29.4
213102	Засгийн газрын гадаад шилжүүлэг	113,905,600.00	113,905,638.00	(38.00)	100.0
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	12,743,981,300.00	12,882,452,042.49	(138,470,742.49)	101.1
213204	Ажил олгогчоос олгох бусад тэтгэмж, урамшуулал	556,379,800.00	1,235,486,433.76	(679,106,633.76)	222.1
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	5,299,505,800.00	5,272,169,319.00	27,336,481.00	99.5
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	3,913,327,400.00	3,686,995,725.39	226,331,674.61	94.2
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,896,337,000.00	1,780,084,309.10	116,252,690.90	93.9
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,078,431,300.00	907,716,255.24	170,715,044.76	84.2
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	244,691,356,900.00	180,375,280,549.63	64,316,076,350.37	73.7

220001	Барилга байгууламж	216,514,356,900.00	158,712,258,635.73	57,802,098,264.27	73.3
221001	Их засвар	2,216,600,000.00	1,401,889,584.90	814,710,415.10	63.2
222001	Тоног төхөөрөмж	25,960,400,000.00	20,261,132,329.00	5,699,267,671.00	78.0
III	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР				
31	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	575,318,021,200.00	491,390,124,436.65	83,927,896,763.35	85.4
310001	Улсын төсвөөс санхүүжих	575,318,021,200.00	491,390,124,436.65	83,927,896,763.35	85.4
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	46,755,197,113.30	-	-
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	27,002,862,264.40	-	-
61	БАЙГУУЛЛАГЫН ТОО	496	496	-	100.0
610001	Төсвийн байгууллага	492	492	-	100.0
62	АЖИЛЛАГСДЫН ТОО	3168	3135	33	98.9
620001	Удирдах ажилтан	133	127	6	95.5
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	2364	2316	47	98.0
620003	Үйлчлэх ажилтан	671	689	(18)	102.7
620004	Гэрээт ажилтан	-	2	(2)	-
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	3169	3135	34	98.9
650001	Төрийн захиргааны албан хаагч (ТЗ)	552	487	65	88.2
650003	Ажлын албаны албан хаагч (АА)	4	3	1	75.0
650005	ШУ-ны салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮШУ)	36	33	3	91.7
650006	Соёл урлагийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮСУ)	1702	1728	(26)	101.5
650007	Мэргэжлийн боловсролын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮМБ)	2	1	1	66.7
650008	Эрүүл мэндийн салбарын төрийн үйлчилгээний албан хаагч (ТҮЭМ)	13	13	0	100.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	858	865	(7)	100.8
650010	Гэрээт ажилтан	-	4	(4)	-
650011	Улс төрийн албан хаагч	2	1	1	50.0
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	858	865	(7)	100.8
650010	Гэрээт ажилтан	-	4	(4)	-
650011	Улс төрийн албан хаагч	2	1	1	50.0

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

2024 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөр дуусвар болсон.

/төгрөгөөр/

Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	-	64,857,929,147.39
УРСГАЛ ЗАРДАЛ	-	64,628,864,029.39
БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	-	53,655,461,820.57
Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	-	3,313,812,362.56
Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	-	377,083,387.82
Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	-	89,535,091.14
Хангамж, бараа материалын зардал	-	1,393,138,040.36
Нормативт зардал	-	82,986,032.00
Эд хогшил, урсгал засварын зардал	-	1,748,925,331.13
Томилолт, зочны зардал	-	1,005,701,122.02
Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	30,278,419,823.90
Бараа үйлчилгээний бусад зардал	-	15,365,860,629.64
УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	10,973,402,208.82
Бусад урсгал шилжүүлэг	-	10,933,236,339.69
Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	-	40,165,869.13
ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	-	229,065,118.00
ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	-	64,842,596,756.64
Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	-	64,842,596,756.64
Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	3,471,865,957.52
ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	18,215,693,916.40
Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	-	26,159,461,251.19
Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	-	16,995,575,631.53
Төсвийн урамшуулал	-	-
НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)	-	(15,332,390.75)
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	-	20,238,205.81
Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	4,905,815.06

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар илэрсэн нягтлан бодох бүртгэл тайлагналтай холбоотой 93,121.9 сая төгрөгийн 524 алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулсан.

Залруулсан алдаа: Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн нэгтгэсэн тайланд буруу тусган илэрхийлсэн 9,155.8 сая төгрөгийн 6 алдааг залруулга хийлгэлээ. Үүнд:

- Санхүүгийн нэгтгэсэн байдлын тайланд эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын дүнг 50.5 сая төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн;
- Санхүүгийн нэгтгэсэн үр дүнгийн тайланд эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын дүнг 208.6 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан;
- Нэгтгэсэн мөнгөн гүйлгээний тайланд эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын дүнг 340.4 сая төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн;
- Нэгтгэсэн цэвэр хөрөнгө, өмчийн өөрчлөлтийн тайланд эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын дүнг 978.7 сая төгрөгөөр зөрүүтэй тайлагнасан;
- Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын дүнг 4,448.3 сая төгрөгөөр зөрүүтэй илэрхийлсэн;
- Нэмэлт санхүүжилтийн тайланд Кино урлагийг дэмжих сангийн 3,129.3 сая төгрөгийн эх үүсвэрийг зөрүүтэй тайлагнасан.

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар нийт 36,390.7 сая төгрөгийн 850 зөрчил илэрснээс хууль хяналтын байгууллагад 3 байгууллагын 236.0 сая төгрөгийн 5 асуудлыг шилжүүлж, 36,154.4 сая төгрөгийн зөрчлөөс 1,368.7 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлэх 194 төлбөрийн акт тогтоож, 28,883.4 сая төгрөгийн зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргахгүй байх 277 албан шаардлага хүргүүлж, 5,902.5 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, санхүүгийн удирдлагыг сайжруулах 363 зөвлөмж өгч, эрхэлсэн ажилдаа хариуцлагагүй хандсан албан хаагчдад хариуцлага тооцуулах 11 албан шаардлага хүргүүлсэн.

Аудитаар илэрсэн 36,390.7 сая төгрөгийн зөрчил нь бидний тогтоосон материаллаг байдлын түвшнээс давсан байгаа тул “Хязгаарлалттай” дүгнэлт өглөө.

3.1 Харьяа байгууллагууд

Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн 2024 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 496 байгууллага, сан, зардлын санхүүгийн тайлан нэгтгэгдэхээс 161 байгууллагад дүгнэлт гаргаж, 1 байгууллагад дүгнэлт өгөхөөс татгалзаж, 333 байгууллагыг аудитын түүвэрт хамруулж, 2 байгууллага дараах шалтгаанаар аудитад хамрагдаагүй.

Спортыг дэмжих сан төсөв батлагдсан ч гүйцэтгэл гараагүй, биеийн тамир спортын улсын хорооны хөрөнгө оруулалт шинэ бүтэц зохион байгуулалтаар Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яамны хөрөнгө оруулалтад нэгтгэгдсэн.

Аудитад хамрагдсан харьяа байгууллагуудын санхүүгийн тайланд “Өөрчлөлтгүй” 136 дүгнэлт, “Хязгаарлалттай” 22 дүгнэлт, Биеийн тамир, спортын улсын хороо, Хэнтий аймгийн орон нутгийн судлах музейд “Сөрөг” дүгнэлт, Соёл урлагийн газрын төвлөрүүлэн захирагчийн нэгтгэсэн санхүүгийн тайланд “Татгалзсан” дүгнэлт өгсөн.

3.2 Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан

3.2.1 Албан шаардлага

1. Харьяа байгууллагуудын санхүүгийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналт хангалтгүй байгаагаас тайлант онд санхүүгийн тайлангийн аудитын 36,154.4 сая төгрөг, нийцлийн аудитын 20,329.9 сая төгрөгийн зөрчил илэрлээ.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14 "эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", 14.2.10 "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх", 14.3 "Төсвийн ерөнхийлөн захирагч өөрийн эрхлэх асуудлын төсвийн орлого, зарлагын зүй зохистой, үр ашигтай байдал, үр дүнгийн гүйцэтгэлийг хангаж, өөрт хамаарах төсвийн гүйцэтгэлийн биелэлтийг санхүү, төсвийн

асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, ..., Засгийн газар, Улсын Их Хурлын өмнө бүрэн хариуцна" гэж тус тус заасныг бүрэн хэрэгжүүлж ажиллаагүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын санхүү, төсвийн үйл ажиллагаанд хэрэгжүүлэх дотоод хяналтыг сайжруулан зөрчлийг 20-иос доошгүй хувиар бууруулан ажиллах албан шаардлага хүргүүлэв.

2. Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний 42 байгууллага нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж 618.7 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.2.1 “зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах”, 12 дугаар зүйлийн 12.1 “Энэ хуулийн 3.1-т заасан этгээдэд дараах зориулалтаар зардал санхүүжүүлэх, зарцуулахыг хориглоно: 12 дугаар зүйлийн 12.1.4 “хуулиар зөвшөөрөөгүй бусад зардлыг санхүүжүүлэх”, 14 дүгээр зүйлийн 14.2 “Худалдан авах бараа, үйлчилгээний төрөл нэмэгдэх тохиолдолд энэ хуулийн 14.1-т зааснаар хүсэлтийг тухай бүр хүргүүлнэ”, 14.4 “Цахим дэлгүүрт байршуулсан бараа, үйлчилгээг бусад этгээдээс худалдан авахыг хориглоно”, 15 дугаар зүйлийн 15.1 “Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно: 15.1.3. хууль тогтоомжид зааснаас өөр хэлбэрээр тэтгэмж, шагнал, урамшуулал, дэмжлэг олгох, 15.1.4. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Улсын Их Хурлаас баталсан хууль тогтоомж, Засгийн газрын болон аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын шийдвэр, тэдгээрийн хэрэгжилт, цаг үеийн шинжтэй мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, сурталчлан таниулахаас бусад зорилгоор байгууллага, хамт олныг сурталчлах, салбарын болон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой нэвтрүүлэг, контент, баримтат болон цуврал киноны уран бүтээл зэргийг санхүүжүүлэх, 15.1.5. төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах”, Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.3.2 “эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх”, 14.2.10 “өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд дотоод аудитын үйл ажиллагааг хэрэгжүүлэх”, 14.3 “Төсвийн ерөнхийлөн захирагч өөрийн эрхлэх асуудлын төсвийн орлого, зарлагын зүй зохистой, үр ашигтай байдал, үр дүнгийн гүйцэтгэлийг хангаж, өөрт хамаарах төсвийн гүйцэтгэлийн биелэлтийг санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллага, ..., Засгийн газар, Улсын Их Хурлын өмнө бүрэн хариуцна” гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төсвийн ерөнхийлөн захирагчийн эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудын санхүү, төсвийн үйл ажиллагаанд тавих дотоод хяналтыг сайжруулж, Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллахгүй байгаа зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлэв.

3. Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагуудаас 2024 оны санхүүгийн тайлангийн аудитаар Байгалийн түүхийн музейн захирал өмнөх аудитаар хүргүүлсэн албан шаардлагыг хугацаанд нь хэрэгжүүлээгүй, Соёл урлагийн газрын төвлөрүүлэн захирагч "Татгалзсан" дүгнэлт, Биеийн тамир, спортын улсын хорооны төвлөрүүлэн захирагч "Сөрөг" дүгнэлт авсан байна.

Энэ нь Төрийн аудитын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1 “Энэ хуулийн 16 дугаар зүйлд заасан этгээд, хүчин төгөлдөр болсон албан шаардлага, төлбөрийн актыг хугацаанд нь биелүүлээгүй, аудитын үйл ажиллагаанд саад учруулсан, санхүүгийн тайлангийн аудитаар сөрөг дүгнэлт авсан, хуулиар хориглосон үйл ажиллагаа явуулсан, албан үүргээ биелүүлээгүй, албан тушаалын бүрэн эрхээ хэтрүүлсэн нь аудитаар илэрсэн бол тухайн албан хаагчид сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно”, 42.2 “Төрийн аудитын байгууллага санхүүгийн тайланд дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан, энэ хуулийн 20.5-д заасан төлөвлөгөөг ирүүлээгүй нь тухайн албан хаагчийг ажлаас халах сахилгын шийтгэл ногдуулах үндэслэл болно” гэж тус тус заасан үндэслэл бүрдсэн байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Санхүүгийн тайлангийн аудитаар Сөрөг, Татгалзсан дүгнэлт авсан, өмнөх аудитаар хүргүүлсэн албан шаардлагыг хэрэгжүүлээгүй холбогдох албан тушаалтнуудад хуульд заасны дагуу сахилгын шийтгэл оногдуулах албан шаардлага хүргүүлсэн.

3.3 Түүврийн байгууллага

3.3.1 Төлбөрийн акт

Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яамны хөрөнгө оруулалт, барьцаа

1. Засгийн газрын 2020 оны 253, 2022 оны 495, 2023 оны 456 дугаар тогтоолуудыг үндэслэн барьцаа хөрөнгийн дансанд байршуулсан хэрэгжээгүй 13 хөрөнгө оруулалтын ажлын үлдэгдэл санхүүжилт нийт 1,081.9 сая төгрөгийг улсын төсөвт буцаан төвлөрүүлээгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.Энэ хуулийн 43 дугаар зүйлд зааснаас бусад тохиолдолд төсвийн жил дуусахад төсвийн захирагчийн төсөв зарцуулах эрх нь дуусгавар болох бөгөөд төсвийн захирагчийн төсвийн зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд татан төвлөрүүлнэ. 45 дугаар зүйлийн 45.2-т "Төсвийн захирагчийн төсвийн дараах зарцуулагдаагүй үлдэгдлийг төсвийн хэмнэлтэд тооцохгүй бөгөөд тухайн үлдэгдлийг тухайн шатны төсвийн ерөнхий дансанд төвлөрүүлнэ", 45.2.2-т "төлөвлөсөн төсөл, арга хэмжээ хэрэгжээгүйн улмаас, эсхүл тоо хэмжээ нь буурснаас бий болсон үлдэгдэл" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Улсын төсөвт төвлөрүүлээгүй, барьцаа хөрөнгийн дансанд байршиж буй нийт 1,081.9 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлэх төлбөрийн акт тогтоосон.

3.3.2 Албан шаардлага

1. Барьцаа хөрөнгийн дансанд 2021-2023 онуудад үүссэн гэрээний маргаантай, барилга угсралтын ажил бүрэн дуусаагүй, 2025 онд санхүүжих төсөв батлагдаагүй зэрэг нийт 5,960.2 сая төгрөгийн дуусаагүй 10 төсөл арга хэмжээний үлдэгдэл байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.3 "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", 14.2.8 "хөрөнгө оруулалтын арга хэмжээний хэрэгжилтийг төсвийн гүйцэтгэлийн явцад хянаж, санхүү, төсвийн асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад улирал бүр тайлагнах", Засгийн газрын 2023 оны 278 дугаар тогтоолоор баталсан "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлэх төсөл, арга хэмжээг төлөвлөх, санхүүжүүлэх, хянах, тайлагнах журам"-ын 2 дугаар зүйлийн 2.2.9 "Төсвийн хөрөнгө оруулалтаар хэрэгжүүлж байгаа төсөл, арга хэмжээний гүйцэтгэлийн санхүүжилтийн хяналтыг хэрэгжүүлэх, хянан баталгаажуулах", 2.2.14 "Тухайн жилийн төсвийн тухай хуулиар өөрийн багцад батлагдсан төсөл, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг баталж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллах" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Гэрээний маргаантай, барилга угсралтын ажил бүрэн дуусаагүй, 2025 онд санхүүжих төсөв батлагдаагүй зэрэг шалтгаанаар хэрэгжихгүй байгаа хөрөнгө оруулалтын ажлуудыг холбогдох байгууллагад хандан шийдвэрлүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын яамны хөтөлбөр, арга хэмжээ

1. "Юнеско дэлхийн дурсамж ерөнхий чуулган"-ыг 29.9 сая төгрөгөөр, "Go Mongolia" арга хэмжээг 207.9 сая төгрөгөөр нийт 237.8 сая төгрөгийн арга хэмжээг зохион байгуулахдаа нээлттэй сонгон шалгаруулалт зарлаагүй шууд худалдан авалт хийсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 24 дүгээр зүйлийн 24.4 "төсвийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээг худалдан авах ажиллагаа хууль тогтоомжийн дагуу зохион байгуулагдаагүй бол төсвөөс санхүүжилт гаргахыг хориглоно", 41 дүгээр зүйлийн 41.2.3 "төсвийн гүйцэтгэлийг хууль тогтоомжийн дагуу хэрэгжүүлж, тайлагнах"; Төрийн болон орон нутгийн өмчийн хөрөнгөөр бараа, ажил, үйлчилгээ худалдан авах тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1 "Энэ хуулийг хэрэгжүүлэхэд өрсөлдөх тэгш боломжтой, ил тод, үр ашигтай, хэмнэлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг баримтална", 6 дугаар зүйлийн 6.1 "Худалдан авах ажиллагаанд ил тод, өрсөлдөх тэгш боломжтой, үр ашигтай, хэмнэлттэй, хариуцлагатай байх зарчмыг баримтална", 8 дугаар зүйлийн 8.5 "Энэ хуулийн 8.1 дэх хэсэгт заасан босго үнэд

багтаах, эсхүл нээлттэй тендер шалгаруулалтын журмыг хэрэглэхээс зайлсхийх зорилгоор нийт төсөвт өртгийг хувааж хэд хэдэн тендер шалгаруулалт явуулахыг хориглоно", 10.2 "Энэ хуулийн 31.2-т зааснаас бусад тохиолдолд нийт төсөвт өртөг нь шууд худалдан авч болох төсөвт өртгийн дээд хязгаараас хэтрээгүй бараа, ажил, үйлчилгээг захиалагч шууд худалдан авч болно", 10.3 "Захиалагч шууд худалдан авах, харьцуулалтын аргыг хэрэглэх зорилгоор батлагдсан төсөвт өртгийг хувааж худалдан авах ажиллагаа зохион байгуулахыг хориглоно" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нийт төсөвт өртөг нь шууд худалдан авч болох төсөвт өртгийн дээд хязгаараас хэтэрсэн бараа, ажил, үйлчилгээг шууд гэрээ байгуулан худалдан авалт хийж байгаа зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлсэн.

2. Салбарын ажилтны нэгдсэн зөвлөгөөн, "Go Mongolia" арга хэмжээ, Монголын музейн хөгжил ном, залуу мэргэжилтнийг бэлтгэх хөтөлбөр зэрэг байгууллага, хамт олныг сурталчлахтай холбоотой ажилд 76.9 сая төгрөг, зочин, төлөөлөгчдөд бэлэг дурсгалын зүйлс худалдан авахад 29.7 сая төгрөг, нийт 106.6 сая төгрөгийг зарцуулсан байна.

Энэ нь Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.3 "үр ашигтай байх", 4.1.6 "сахилга баттай байх", 4.2.1 "зардал бууруулахад чиглэсэн арга хэмжээг энгийн ойлгомжтой, тууштай, өндөр сахилга баттайгаар зохион байгуулах", 15 дугаар зүйлийн 15.1 "Төсвийн байгууллага, төрийн болон орон нутгийн өмчит хуулийн этгээдэд дараах зүйлсийг хориглоно: 15.1.4.Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн зарлиг, Улсын Их Хурлаас баталсан хууль тогтоомж, Засгийн газрын болон аймаг, нийслэлийн иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал, Засаг даргын шийдвэр, тэдгээрийн хэрэгжилт, цаг үеийн шинжтэй мэдээ, мэдээллийг олон нийтэд хүргэх, сурталчлан таниулахаас бусад зорилгоор байгууллага, хамт олныг сурталчлах, салбарын болон байгууллагын үйл ажиллагаатай холбоотой нэвтрүүлэг, контент, баримтат болон цуврал киноны уран бүтээл зэргийг санхүүжүүлэх, 15.1.5. төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр бэлэг дурсгалын зүйл худалдан авах" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчиж зардал гаргаж байгаа зөрчлийг таслан зогсоох албан шаардлага хүргүүлсэн.

Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ

1.Үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэлтэй элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн 69 нэр төрлийн 103.2 сая төгрөгийн хөрөнгийг ашиглах хугацааг шинэчлэн тогтоох, акталж данс бүртгэлээс хасах, бодит үнэ цэнээр бүртгэх асуудлыг холбогдох байгууллагаар шийдвэрлүүлэх талаар арга хэмжээ авч ажиллаагүй, өмнөх аудитаар өгсөн зөвлөмжийг хэрэгжүүлээгүй байна.

Энэ нь Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 31 дүгээр зүйл 31.1 "төрийн өмчит хуулийн этгээд эзэмшилдээ байгаа илүүдэл үндсэн эд хөрөнгө, түүнчлэн ашиглах хугацаа нь дууссан буюу эсхүл осол гэмтэлд өртсөний улмаас зориулалтаар нь ашиглах боломжгүй болсон бөгөөд засаж, сэлбэж ашиглах нь эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй нь тооцоогоор нотлогдсон эд хөрөнгийг худалдаж, шилжүүлж, акт тогтоон устгаж болно", 31.3.2 "илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нь нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж, засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн үнийг төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллагатай зөвшилцөн тогтоох", Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газрын 2019 оны 271 дүгээр тогтоолоор баталсан "Төрийн болон орон нутгийн өмчид эд хөрөнгө олж авах бүртгэх, данснаас хасах, шилжүүлэх" журмын 7 дугаар зүйлд 7.1 "Төрийн өмчит хуулийн этгээд нь эзэмшилдээ байгаа илүүдэл эд хөрөнгө болон элэгдэл хорогдлын шимтгэлээр анхны үнийг нөхсөн, түүнчлэн нөхөөгүй боловч гэмтэж засаж сэлбээд өөр зориулалтаар ашиглаж болох эд хөрөнгийн ашиглалтын хугацаа болон үнийг шинэчлэн тогтоох саналыг бэлтгэн Төрийн өмчийн бодлого, зохицуулалтын газарт ирүүлж шийдвэрлүүлнэ", Монгол Улсын Ерөнхий аудиторовын 2020 оны А/106 дугаар тушаалаар баталсан Төрийн аудитын байгууллагаас аудит хийх журмын 19.1 "Шалгагдагч этгээд аудитаар өгсөн зөрчил дутагдлыг арилгах" гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Элэгдлээрээ анхны өртгөө нөхсөн хөрөнгийг холбогдох байгууллагад хүсэлт гарган шийдвэрлүүлж, хуулийн хэрэгжилтийг хангаж ажиллаагүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг ирүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

Соёл урлагийг дэмжих сан

1. Соёл урлагийг дэмжих сан соёлын өвийг хамгаалах тухай хуульд түүх, соёлын хөдлөх дурсгалт зүйлийн тооллогыг дөрвөн жил тутамд соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай хамтран зохион байгуулна гэж заасан боловч тооллогын ажилд шаардагдах төсвийг батлаагүй, тооллогын ажлыг зохион байгуулаагүй байна.

Энэ нь Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 26 дугаар зүйлийн 26.1 “Соёлын биет бус өвийн үзлэгийг гурван жил тутамд, түүх соёлын үл хөдлөх дурсгалын тооллогыг таван жил тутамд, түүх, соёлын хөдлөх дурсгалт зүйлийн тооллогыг дөрвөн жил тутамд соёлын асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны байгууллага аймаг, нийслэлийн Засаг даргатай хамтран зохион байгуулна”, Засгийн газрын 2018 оны 184 дүгээр тогтоолоор баталсан “Түүх, соёлын хөдлөх дурсгалт зүйлийн тооллого хийх журам”-ын 2.6 “Тооллогын комисс тооллогын ажлыг Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль, энэхүү журамд нийцүүлэн үнэн зөв, шуурхай, чанартай зохион байгуулна” гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Түүх, соёлын хөдлөх дурсгалт зүйлийн тооллогыг хуульд заасан хугацаанд зохион байгуулаагүй зөрчлийг арилгаж, биелэлтийг ирүүлэх албан шаардлага хүргүүлэв.

3.3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

3.3.3.1 Томилолтын зардалтай холбоотой асуудал

Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын хөтөлбөр арга хэмжээ

1. Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын хөтөлбөр арга хэмжээний зардлаас тайлант хугацаанд гадаад, дотоод томилолтод 35.9 сая төгрөгийг яамны тухайн арга хэмжээ хариуцсан мэргэжилтнүүдийн дансанд шилжүүлж зарцуулсан нь гүйцэтгэлд тавих хяналтыг сулруулж байна.

Энэ нь төсвийн тухай хуулийн 14 дүгээр зүйлийн 14.2.3 "өөрийн эрхлэх асуудлын хүрээнд төсвийг үр ашигтай удирдах, гүйцэтгэлийг хангах", 16 дугаар зүйлийн 16.5.2 “батлагдсан төсөв, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх талаар төсвийн ерөнхийлөн захирагчтай байгуулсан гэрээний хүрээнд төсвийн хөрөнгийг удирдах, зарцуулалтад нь хяналт тавих” гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Албан томилолтын зарцуулалт, үр дүнд бүртгэлээр тавих хяналтыг сайжруулах.

3.3.3.2 Орлоготой холбоотой асуудал

Кино урлагийг дэмжих сан

1. Тайлант онд Кино урлагийг дэмжих тухай хуульд гадаадын киног Монгол Улсад гаргасны ашгийн 2 хувийг кино урлагийг дэмжих санд төвлөрүүлэх тухай нэмэлт өөрчлөлт оруулсан бөгөөд хуульд орсон өөрчлөлтийг хэрэгжүүлэх болон орлогын эх үүсвэрийг хэрхэн бүрдүүлэх талаар тодорхой арга хэмжээ авч ажиллаагүй байна.

Энэ нь Кино урлагийг дэмжих тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2 "Кино урлагийг дэмжих сан Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан эх үүсвэрээс болон гадаадын киног Монгол Улсад гаргасны ашгийн 2 хувиас бүрдэх бөгөөд уг сангаас дараах хэлбэрээр дэмжлэг үзүүлнэ" /2024 оны 05 дугаар сарын 16-ны өдрийн нэмэлт өөрчлөлт/ гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Цаашид хууль, тогтоомжийг мөрдөж, санд төвлөрүүлэх эх үүсвэрийг бүрдүүлэх талаар тодорхой арга хэмжээ авч ажиллах.

3.3.3.3. Зардалтай холбоотой асуудал

Кино урлагийг дэмжих сан

1. Кино урлагийг дэмжих сангаас өмнөх онуудад санхүүжиж хэрэгжсэн 727.2 сая төгрөгийн 9 төсөл, арга хэмжээг 2023 оны санхүүгийн тайланд зардлаар бүртгэх ёстой байсан хэдий ч орхигдуулж, 2024 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайланд зардлаар хүлээн зөвшөөрөн бүртгэсэн байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 7 дугаар зүйлийн 7.1 “Төсвийн жил нь тухайн оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр эхэлж, тухайн оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусгавар болно”, 7.3 “Төсвийг нэг жилээр баталж, тайлагнах бөгөөд батлагдсан төсвийг сар, улирлаар хуваарилан, хэрэгжилтийг зохион байгуулна”, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 “үнэн зөв байх”, 13.1 “Анхан шатны баримт нь нягтлан бодох бүртгэл хөтлөх, санхүүгийн тайлан, мэдээллийг үнэн, зөв гаргах үндэслэл болно” гэж тус тус заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн тайланг стандарт, хууль эрх зүйд нийцүүлэн үнэн зөв тайлагнах, зардлын бүртгэл, тасалбар болголтыг баримталж толилуулж байх.

2. Кино урлагийг дэмжих сангаас эргэн төлөгдөх нөхцөлгүйгээр иргэн, хуулийн этгээдэд санхүүжилт олгохдоо 1,126.7 сая төгрөгийн 19 гүйлгээг тооцоо үүсгэлгүйгээр шууд зардлаар бүртгэсэн байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө”, Сангийн сайдын 2023 оны А/229 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Төрийн байгууллагын дагаж мөрдөх нягтлан бодох бүртгэлийн журам”-ын 3 дугаар бүлэг “Зардал” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлийг үнэн зөв бүртгэж, тайлагнаж байх.

Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын алба

1. Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын албаны зардлын данснаас 499.7 сая төгрөгийг тооцооны дансаар дамжуулалгүй шууд зардалд тайлагнасан байна.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1 “Аж ахуйн нэгж, байгууллага нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлнө” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Нягтлан бодох бүртгэлээ аккруэл сууриар хөтөлж, үнэн зөв тайлагнах.

2. Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын алба нь Бүгд Найрамдах Франц Улсын Канн хотноо жил бүр зохион байгуулагддаг Каннын 77 дахь удаагийн олон улсын кино наадамд Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын албаны 4 албан хаагч, Соёлын яамны 1 албан хаагч болон 4 уран бүтээлч нийт 9 хүний бүрэлдэхүүнтэй оролцсоноос тухайн 4 уран бүтээлчийн кино төслийг хэрхэн сонгон шалгаруулах тухай тусгайлсан журам байхгүй, хөрөнгө зарцуулах эдийн засгийн ангилал, хууль эрх зүйн үндэслэл тодорхойгүй байхад нийт 50.3 сая төгрөгийг Соёлын яамны нэмэлт санхүүжилтийн данснаас олгож зарцуулсан байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16.5.5 “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах; Засгийн газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 3 дугаар хавсралтад заасан “Төрийн албан хаагчид мөнгөн урамшуулал олгох журам” 1.1. Төрийн албан хаагчид Төрийн албаны тухай хуулийн 59 дүгээр зүйлд заасан нөхөх төлбөрийг олгоход энэ журмыг баримтална. Төрийн албаны тухай хуулийн 59 дүгээр зүйл Төрийн албан хаагчид олгох нөхөн төлбөр 59.1.1 албан томилолтын зардлыг; Сангийн сайдын 2021 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдрийн 190 дүгээр тушаалаар батлагдсан “Зардлын эдийн засгийн ангилал ашиглах заавар” Томилолт зочны зардал” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулж, холбогдох хууль, журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгож ажиллах.

Соёл урлагийг дэмжих сан

1. Соёл, урлагийг дэмжих сангийн Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайд нь зардал баталж, эрх шилжүүлсэн тушаалаа 2024 оны 10 дугаар сарын 29-ний өдөр гаргасан нь сонгон шалгарсан төсөл, арга хэмжээнд шаардлагатай төсвийг гүйцэтгэлээр санхүүжүүлэлгүй жилийн эцэст буюу төсөл арга хэмжээ аль хэдийн хэрэгжиж дууссаны дараа олгож байгаа нь төсөл хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай санхүүгийн дэмжлэг дутагдах, төслүүд хугацаандаа хэрэгжихгүй байх зэрэг сөрөг үр дагавруудыг бий болгож байна.

Энэ нь Засгийн газрын тусгай сангийн тухай хуулийн 23 дугаар зүйлийн 23.1.1 “урьдчилгаа олгож гүйцэтгэлээр санхүүжүүлэх буюу тухайн ажил, үйлчилгээний онцлог, шаардагдах хөрөнгийн хэмжээтэй уялдуулан үе шаттайгаар санхүүжүүлэх” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Сангийн хөрөнгөнөөс зардал баталж, эрх шилжүүлэх тушаалыг журамд заасан төсөл сонгон шалгаруулах, хүсэлт хүлээн авах хугацаатай уялдуулах

3.3.3.4. Үндсэн хөрөнгөтэй холбоотой асуудал

Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын алба

1. Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын алба нь үйл ажиллагаандаа зориулан байгууллагын цахим хуудас болох <https://filmmongolia.gov.mn/>, төсөл хүлээж авах бүртгэлийн программ болох <https://kuds.filmmongolia.gov.mn/auth/login> сайтуудыг ашигладаг боловч тус цахим хуудаснууд нь байгууллагын санхүүгийн тайланд бүртгэлгүй байна. Тухайн цахим хуудаснуудыг гүйцэтгүүлсэн гэрээ, хүлээн авсан тухай гэрээ дүгнэсэн акт байхгүй байна.

Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.7 “байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнах; Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 5.1.4.үнэн зөв байх; 14 дүгээр зүйлийн 14.4 .Нягтлан бодох бүртгэлд дараах зүйлсийг заавал бүртгэнэ; -ийн 14.4.2 бүх хөрөнгө, хөрөнгө оруулалт, авлага” гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Байгууллагын санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн мэдээ, тайлан, үр дүнгийн гэрээний биелэлтийг үнэн зөв гаргах, тогтоосон хугацаанд тайлагнаж байх.

3.3.3.5. Урьдчилж төлсөн зардалтай холбоотой асуудал

Чингис хааны өв соёлын хүрээлэн

1. Чингис хаан ба Монголын эзэнт гүрнийг судлах хөтөлбөрийн хүрээнд Их Британи, Умард Ирландын Нэгдсэн хаант улсын Кембрижийн их сургуульд 2025 оны хичээлийн жилд судалгааны тэтгэлэгт хамрагдах судлаачийн төлбөр болох 341.7 сая төгрөгийг урьдчилан шилжүүлж, ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшууллын зардлаар тайлагнасан байна.

Энэ нь Сангийн сайдын 2023 оны "Ангилал шинэчлэн батлах тухай" 211 тоот тушаалын 2183."Ажил олгогчоос олгох тэтгэмж, урамшуулал, дэмжлэгийн зардалд Төрийн албаны хууль, ахмад настны тухай хууль болон эрх зүйн актын дагуу Төрийн албан хаагчид олгох нөхөх төлбөр, нийтлэг баталгаа, нэмэгдэл баталгаатай тус тус холбоотой ажил олгогчоор дамжуулан олгох нэг удаагийн тэтгэмж, дэмжлэг" хамрагдана. 213301- Сургалт семинарын зардалд "Мэргэжил дээшлүүлэх, мэргэшүүлэх, давтан сургах, дадлага сургуулилт хийлгэх зорилгоор гадаад дотоодын сургалтын төлбөр, тээвэр, байр хоолны зардал, сургалтын материал бэлтгэх, багшийн хөлс төлөх, сургалтын өрөө тасалгаа, тоног төхөөрөмж түрээслэх, аман болон бичгийн орчуулгын зардал" зэрэг хамрагдана" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж Чингис хаан ба Монголын эзэнт гүрнийг судлах хөтөлбөрийн хүрээнд судалгааны тэтгэлэгт хамрагдах судлаачийн төлбөрийг урьдчилан шилжүүлж байгаа асуудлыг хянаж, холбогдох стандарт, журмын дагуу бүртгэлийг хөтөлж байх.

2.Ном, сэтгүүл авахаар нэр бүхий 2 байгууллагатай гэрээ байгуулан нийт 28.2 сая төгрөг шилжүүлснийг байгууллагаас авах авлагаар бус урьдчилж гарсан зардлаар тайлагнасан.

Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4 “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3 “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан гаргах”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3 “Санхүү төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 6.4.8-д “төсвийг зохистой удирдаж авлага, өр төлбөр үүсгэхгүй байх”, 7 дугаар зүйлийн 7.1 “Төсвийн жил нь тухайн оны 1 дүгээр сарын 01-ний өдөр эхэлж, тухайн оны 12 дугаар сарын 31-ний өдөр дуусгавар болно”, 7.3 “Төсвийг нэг жилээр баталж, тайлагнах бөгөөд батлагдсан төсвийг сар, улирлаар хуваарилан, хэрэгжилтийг зохион байгуулна” гэж заасантай тус тус нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Урьдчилж гарсан зардлын шинж чанарт нийцээгүй зардлыг урьдчилж гарсан зардлаар бүртгэхгүй байх, зардлыг авлагын дансаар дамжуулан тооцоо үүсгэж, аккрузал сууриар бүртгэж байх.

Дээрх аудитын шийдвэрийн биелэлтүүдийг төрийн аудитын байгууллагад 2025 оны 9 дүгээр сарын 01-ний өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН АЛДАА, ЗӨРЧЛИЙН НЭГТГЭЛ

4.1 Аудитаар санхүүгийн тайлантай холбоотой 93,121.9 сая төгрөгийн 524 алдаа илэрснийг аудитын явцад залруулсан Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

Аймаг, дүүргийн нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсантай холбоотой		Буруу тусган илэрхийлсэнтэй холбоотой		Математик тооцоололтой холбоотой		НББ-ийн бодлогыг буруу хэрэгжүүлсэнтэй холбоотой		/сая төгрөгөөр/ Үүнээс	
											Залруулсан	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Архангай	8	143.8	4	2.6	2	137.7	1	2.5	1	0.9	8	143.8
Баянхонгор	8	305.8	2	1.3	6	304.4	-	-	-	-	8	305.8
Баян-Өлгий	12	208.5	5	101.6	6	106.1	-	-	1	0.8	12	208.5
Булган	25	1,015.9	3	38.2	9	262.9	1	1.5	12	713.2	25	1,015.9
Говь-Алтай	9	500.8	-	-	9	500.8	-	-	-	-	9	500.8
Говь-сүмбэр	12	80.9	1	0.1	2	1.6	-	-	9	79.2	12	80.9
Дархан-Уул	8	147.1	3	16.4	5	130.7	-	-	-	-	8	147.1
Дорноговь	45	1,072.6	15	359.1	24	626.4	3	7.5	3	79.5	45	1,072.6
Дорнод	20	92.0	9	15.9	4	2.0	-	-	7	74.1	20	92.0
Дундговь	43	981.1	8	32.1	32	943.2	-	-	3	5.8	43	981.1
Завхан	21	173.8	2	5.5	17	166.2	1	0.5	1	1.6	21	173.8
Орхон	7	44.8	5	12.4	2	32.5	-	-	-	-	7	44.8
Өвөрхангай	13	67.3	6	24.8	4	32.8	-	-	3	9.7	13	67.3
Өмнөговь	77	21,053.8	6	3,860.5	58	17,023.0	-	-	13	170.3	77	21,053.8
Сүхбаатар	2	34.3	-	-	1	32.8	-	-	1	1.5	2	34.3
Сэлэнгэ	3	132.3	-	-	2	132.1	1	0.3	-	-	3	132.3
Төв	32	3,821.8	1	0.1	21	3,310.3	1	0.5	9	511.0	32	3,821.8
Увс	11	752.8	9	248.3	2	504.4	-	-	-	-	11	752.8
Ховд	39	971.6	10	190.0	22	596.4	1	15.7	6	169.6	39	971.6
Хөвсгөл	8	2,150.7	1	651.3	4	18.2	1	9.4	2	1,471.8	8	2,150.7
Хэнтий	41	689.8	6	115.9	27	543.3	-	-	8	30.6	41	689.8
Орон нутгийн дүн	444	34,441.5	96	5,676.2	259	25,407.8	10	37.9	79	3,319.6	444	34,441.5

ССАЖЗЯ /ТШЗ/	4	288.0	4	288.0	-	-	-	-	-	4	288.0	
Соёл урлагийн газар	1	9.7	-	-	1	9.7	-	-	-	1	9.7	
Байгалийн түүхийн музей	1	186.1	1	186.1	-	-	-	-	-	1	186.1	
Улсын хүүхэлдэйн театр	3	41.4	-	-	-	-	-	-	3	41.4	3	41.4
Үндэсний урлагийн их театр	1	178.2	1	178.2	-	-	-	-	-	1	178.2	
Дүрслэх урлагийн музей	1	0.7	1	0.7	-	-	-	-	-	1	0.7	
Улсын филармони	2	64.0	1	59.6	-	-	1	4.4	-	2	64.0	
Уран зургийн галерей	1	5.2	-	-	1	5.2	-	-	-	1	5.2	
Театрын музей	2	10.0	-	-	2	10.0	-	-	-	2	10.0	
Дуурь бүжгийн эрдмийн театр	1	7.9	-	-	-	-	-	-	1	7.9	1	7.9
Улсын драмын эрдмийн театр	1	22.3	-	-	1	22.3	-	-	-	1	22.3	
Чингис хаан музей	1	56.2	1	56.2	-	-	-	-	-	1	56.2	
Хүүхдийн төв номын сан	5	87.4	-	-	-	-	-	-	5	87.4	5	87.4
Чойжин ламын сүм	1	4.5	1	4.5	-	-	-	-	-	1	4.5	
Хүүхэд залуучуудын театр	3	-	-	-	3	-	-	-	-	3	-	
Үндэсний шигшээ багийн бэлтгэл, сургалтын төв	2	120.7	-	-	2	120.7	-	-	-	2	120.7	
Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ	1	280.1	-	-	-	-	-	-	1	280.1	1	280.1
Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын алба	1	0.1	-	-	1	0.1	-	-	-	1	0.1	
Улсын төсвийн дүн	32	1,362.5	10	773.3	11	168.0	1	4.4	10	416.8	32	1,362.5
БТСУХ	42	48,162.1	12	45,313.5	16	1,272.2	2	2.5	12	1,573.8	42	48,162.1
дүн	518	83,966.1	118	51,763.0	286	26,848.0	13	44.9	101	5,310.2	518	83,966.1
ССАЖЗС /ТЕЗ/	6	9,155.9	-	-	6	9,155.9	-	-	-	-	6	9,155.9
Нийт дүн	524	93,121.9	118	51,763.0	292	36,003.8	13	44.9	101	5,310.2	524	93,121.9

4.2 Санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн аудитаар нийт 36,390.7 сая төгрөгийн 850 зөрчил илэрснээс хууль хяналтын байгууллагад 3 байгууллагын 236.0 сая төгрөгийн 5 асуудлыг шилжүүлж, 36,154.4 сая төгрөгийн зөрчлөөс 1,368.7 сая төгрөгийг төсөвт төвлөрүүлэх 194 төлбөрийн акт тогтоож, 28,883.4 сая төгрөгийн зөрчлийг таслан зогсоож, давтан гаргахгүй байх 277 албан шаардлага хүргүүлж, 5,902.5 сая төгрөгийн зөрчлийг арилгах, санхүүгийн удирдлагыг сайжруулах 363 зөвлөмж өгч, эрхэлсэн ажилдаа хариуцлагагүй хандсан албан хаагчдад хариуцлага тооцуулах 11 албан шаардлага хүргүүлсэн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

Аймаг, нийслэлийн нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс								/сая төгрөгөөр/	
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцох		Хуулийн байгууллагад шилжүүлэх	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Архангай	42	235.9	12	39.2	27	196.7	-	-	3	3	-	-
Баянхонгор	21	548.8	11	5.9	8	542.9	2	-	-	-	-	-
Баян-Өлгий	21	243.3	5	6.9	3	8.4	13	228	-	-	-	-
Булган	42	362.2	19	16.7	4	251.4	18	94.1	1	1	-	-
Говь-Алтай	34	307.8	6	8.3	27	298.5	1	1	-	-	-	-
Говь-сүмбэр	22	48.6	3	1.4	7	17.2	12	29.9	-	-	-	-
Дархан-Уул	9	27.4	4	3	1	-	4	24.4	-	-	-	-
Дорноговь	17	20.1	3	1.4	6	7.1	8	11.7	-	-	-	-
Дорнод	8	62.6	1	0.7	4	13.2	3	48.7	-	-	-	-
Дундговь	23	248.5	4	3.1	11	77.5	5	167.9	3	3	-	-
Завхан	35	256.8	16	13.7	13	53.9	6	189.3	-	-	-	-
Орхон	18	26.1	6	4.8	1	18.5	11	2.8	-	-	-	-
Өвөрхангай	8	15.2	2	0.7	6	14.5	-	-	-	-	-	-
Өмнөговь	64	373.6	7	7.5	14	192.4	43	173.7	-	-	-	-
Сүхбаатар	11	18.6	2	1.7	1	4.3	8	12.5	-	-	-	-
Сэлэнгэ	66	160.4	3	3.4	58	152.1	5	4.9	-	-	-	-
Төв	53	172.3	16	20.1	4	20.4	33	131.7	-	-	-	-
Увс	7	421.5	1	0.4	-	-	6	421	-	-	-	-
Ховд	40	251.8	6	15.2	-	-	33	236.7	1	1	-	-
Хөвсгөл	49	102.4	9	7.6	6	13.9	34	80.9	-	-	-	-
Хэнтий	17	90.9	8	9.1	9	81.8	-	-	-	-	-	-
Нийслэл	3	1,459.5	-	-	2	1,458.7	1	0.8	-	-	-	-
Орон нутаг дүн	610	5,454.3	144	170.8	212	3,423.4	246	1,860.0	8	8	-	-

ССАЖЗЯ /ТШЗ/	6	26.1	-	-	2	22.9	3	3.2	1	1	-	-
Соёл урлагийн газар	6	87.1	1	7.3	-	-	5	79.8	-	-	-	-
Соёлын өвийн үндэсний төв	3	38	1	1.4	1	30.5	1	6.1	-	-	-	-
Богдхааны ордон музей	9	56.1	3	1	2	27.3	4	27.8	-	-	-	-
Байгалийн түүхийн музей	8	185	2	11.4	2	47.1	1	-	-	-	3	126.4
Улсын хүүхэлдэйн театр	3	13.5	1	4.1	2	9.4	-	-	-	-	-	-
Монголын үндэсний музей	3	7.6	-	-	1	5.1	2	2.5	-	-	-	-
Үндэсний урлагийн их театр	6	120.7	1	0.8	-	-	4	10.3	-	-	1	109.6
Улсын филармони	9	68.9	4	4.2	2	48.7	3	16.1	-	-	-	-
Уран зургийн галерей	8	17.9	2	2.1	2	14.3	3	1.5	1	1	-	-
Улсын төв номын сан	4	32.2	1	0.7	2	31.5	1	-	-	-	-	-
Театрын музей	3	8.2	-	-	-	-	3	8.2	-	-	-	-
Дуурь бүжгийн эрдмийн театр	8	306.5	2	11.6	3	200.8	3	94.1	-	-	-	-
Улсын драмын эрдмийн театр	6	3.8	2	3.8	1	-	2	-	-	-	1	-
Чингис хаан музей	5	0.1	-	-	1	0.1	4	-	-	-	-	-
Хүүхдийн төв номын сан	17	60.5	5	5.8	2	3.7	10	50.9	-	-	-	-
Чойжин ламын сүм	3	122.4	-	-	2	112.4	1	10	-	-	-	-
Хүүхэд залуучуудын театр	3	40.8	-	-	1	36.0	2	4.8	-	-	-	-
Үндэсний шигшээ багийн бэлтгэл, сургалтын төв	4	1,838.50	-	-	4	1,838.5	-	-	-	-	-	-
Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ	2	103.2	-	-	1	103.2	1	-	-	-	-	-
Чингис хааны өв, соёлын хүрээлэн	2	369.9	-	-	-	-	2	369.9	-	-	-	-
Кино урлагийг дэмжих сан	3	727.2	-	-	-	-	3	727.2	-	-	-	-
Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын алба	3	550.1	-	-	-	-	3	550.1	-	-	-	-
Соёл урлагийг дэмжих сан	2	62	-	-	1	62.0	1	-	-	-	-	-
ССАЖЗС-ын барьцаа	2	7,042.00	1	1,081.90	1	5,960.2	-	-	-	-	-	-
ССАЖЗС-ын хөтөлбөр арга хэмжээ	3	380.4	-	-	2	344.4	1	36	-	-	-	-
Улсын төсөв дүн	131	12,268.7	26	1,136.1	35	8,898.1	63	1,998.5	2	2	5	236.0
БТСУХ	106	18,667.7	24	61.8	28	16,561.9	54	2,044.0	-	-	-	-
Харьяа дүн	847	36,390.7	194	1,368.7	275	28,883.4	363	5,902.5	10	10	5	236.0
ССАЖЗС /ТЕЗ/	3	-	-	-	2	-	-	-	1	3	-	-
Нийт дүн	850	36,390.7	194	1,368.7	277	28,883.4	363	5,902.5	11	13	5	236.0

4.3 АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайланд өгөх аудиторын дүгнэлтээс тусад нь салгах хэрэгтэй гэж заасан байна.

Соёл, спорт, аялал жуулчлал, залуучуудын сайдын эрхлэх асуудлын хүрээний байгууллагууд санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудлаар нийт 20,329.9 сая төгрөгийн 209 зөрчил илэрснээс 12.7 сая төгрөгийн 21 зөрчилд төлбөрийн акт тогтоож, 11,905.5 сая төгрөгийн 66 зөрчилд албан шаардлага, эрхэлсэн ажилдаа хариуцлагагүй хандсан албан хаагчдад хариуцлага тооцуулах 8 албан шаардлага хүргүүлж, 8,411.7 сая төгрөгийн 114 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/сая төгрөгөөр/

Аймаг, дүүргийн нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс							
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Архангай	2	1.6	2	1.6	-	-	-	-	-	-
Баянхонгор	5	548.6	1	0.5	4	548.1	-	-	-	-
Баян-Өлгий	9	91.8	2	0.8	3	70.6	4	20.4	-	-
Булган	5	253.0	1	0.6	2	252.5	2	-	-	-
Говь-Алтай	2	125.8	-	-	2	125.8	-	-	-	-
Говь-сүмбэр	6	84.2	-	-	2	36.3	3	47.9	1	1
Дархан-Уул	4	10.9	-	-	-	-	4	10.9	-	-
Дорноговь	4	1.2	2	1.2	1	-	1	-	-	-
Дорнод	1	157.4	-	-	-	-	1	157.4	-	-
Дундговь	19	24.8	-	-	11	15.2	4	9.6	4	4
Завхан	14	52.9	3	0.9	9	51.3	2	0.7	-	-
Орхон	7	4.1	1	1.0	3	3.1	3	-	-	-
Өвөрхангай	9	998.9	-	-	8	996.8	1	2.0	-	-
Өмнөговь	15	227.0	3	0.7	3	173.9	9	52.4	-	-
Сүхбаатар	6	1.9	2	1.9	-	-	4	-	-	-
Сэлэнгэ	8	35.7	2	2.4	2	1.0	4	32.3	-	-

Төв	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Увс	24	3,739.0	-	-	1	556.5	23	3,182.5	-	-
Ховд	3	-	-	-	-	-	2	-	1	1
Хөвсгөл	19	2.1	1	0.6	-	-	18	1.5	-	-
Хэнтий	3	768.6	-	-	2	752.9	1	15.7	-	-
Нийслэл	2	2,671.9	-	-	-	-	2	2,671.9	-	-
Орон нутгийн байгууллага дүн	168	9,801.4	20	12.2	53	3,584.0	89	6,205.2	6	6
ССАЖЗЯ /ТШЗ/	4	-	-	-	1	-	3	-	-	-
Соёл урлагийн газар	1	261.3	-	-	-	-	1	261.3	-	-
Байгалийн түүхийн музей	1	1.2	-	-	1	1.2	-	-	-	-
Улсын хүүхэлдэйн театр	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Монголын үндэсний музей	2	-	-	-	2	-	-	-	-	-
Дүрслэх урлагийн музей	1	51.1	-	-	1	51.1	-	-	-	-
Уран зургийн галерей	2	-	-	-	-	-	1	-	1	1
Улсын төв номын сан	2	-	-	-	-	-	2	-	-	-
Дуурь бүжгийн эрдмийн театр	2	129.1	-	-	1	129.1	-	-	1	1
Хүүхдийн төв номын сан	1	12.7	-	-	-	-	1	12.7	-	-
Хүүхэд залуучуудын театр	1	412.0	-	-	1	412.0	-	-	-	-
Үндэсний шигшээ багийн бэлтгэл, сургалтын төв	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Монгол кино нэгтгэл ТӨҮГ	2	-	-	-	1	-	1	-	-	-
Кино урлагийг дэмжих сан	5	254.0	-	-	2	254.0	3	-	-	-
Кино урлагийн зөвлөлийн ажлын алба	1	-	-	-	-	-	1	-	-	-
Соёл урлагийг дэмжих сан	6	636.5	-	-	-	-	6	636.5	-	-
Улсын төсвийн дүн	33	1,757.9	-	-	10	847.4	21	910.5	2	2
БТСУХ	8	8,770.6	1	0.5	3	7,474.1	4	1,296.0	-	-
Нийт дүн	209	20,329.9	21	12.7	66	11,905.5	114	8,411.7	8	8